

پل ریکور

کارل سیمز

ترجمہ محمد حسین خسروی

پل ریکور

Karl Simms
Paul Ricoeur
Routledge, 2003

سرشناسه: سیمز، کارل

Simms, Karl

عنوان و نام پدیدآور: پل ریکور/نوشته کارل سیمز؛ مترجم محمدحسین خسروی.

مشخصات نشر: تهران: نشر کرگدن، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۱۹۶ص: ۲۱/۵×۱۴ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۴۲۰-۸۸-۴

وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا

یادداشت: عنوان اصلی: Paul Ricoeur, 2003.

موضوع: ریکور، پل، ۱۹۱۳-۲۰۰۵ م.

موضوع: Ricoeur, Paul

موضوع: فلسفه فرانسوی -- قرن ۲۰ م.

موضوع: Philosophy, French -- 20th century

شناسه افزوده: خسروی، محمدحسین، ۱۳۶۴-، مترجم

رده‌بندی کنگره: B۲۴۳۰

رده‌بندی دیویی: ۱۴۹/۱۹

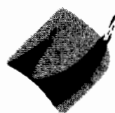
شماره کتاب‌شناسی ملی: ۷۵۳۱۹۷۵

پل ریکور

کارل سیمز

ترجمہ

محمد حسین خسروی

نشر کرگدن

همه حقوق برای نشر کرگدن محفوظ است.

www.kargadanpub.com

[telegram.me/kargadanpub](https://t.me/kargadanpub)

[instagram.com/kargadan.pub](https://www.instagram.com/kargadan.pub)

پل ریکور

نویسنده: کارل سیمز

مترجم: محمدحسین خسروی

ویراستار علمی: فرزاد جابراالانصار

ویراستار زبانی: پریا عباسی

ویراستار فنی: زهرا اسحقزاده

مدیر هنری: سحر ترهنده

ناظر چاپ: علی محمدپیور

لیتوگرافی: نقش سبز

چاپ و صحافی: زعفران

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۴۲۰-۸۸-۴

چاپ اول: ۱۴۰۰

تیراژ: ۷۰۰ نسخه

قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

برای همسرم تریسی،
با عشق

نویسنده

فهرست

۱	معرفی مجموعه متفکران انتقادی
۹	چرا ریکور؟
۱۷	۱. خیر و شر
۴۵	۲. هرمنوتیک
۶۱	۳. روان‌کاوی
۸۱	۴. استعاره
۱۰۳	۵. روایت
۱۲۹	۶. اخلاق
۱۴۱	۷. سیاست و عدالت
۱۶۱	۸. پس از ریکور
۱۷۳	مطالعه بیشتر
۱۸۳	کتاب‌نامه

معرفی مجموعه متفکران انتقادی

کتاب‌های این مجموعه متفکران انتقادی بزرگی را معرفی می‌کنند که بر مطالعات ادبی و علوم انسانی اثرگذار بوده‌اند. مجموعه متفکران انتقادی راتلج کتاب‌هایی را فراهم می‌آورد که می‌توانید هنگام مواجهه با یک نام یا مفهوم جدید در مطالعاتتان، پیش از هر کتاب دیگر به آنها رجوع کنید.

هرکدام از این کتاب‌ها از طریق شرح آرای مهم یک متفکر بزرگ، قرار دادن آنها در زمینه و بستر شکل‌گیری‌شان و، شاید از همه مهم‌تر، نشان دادن این موضوع که چرا این متفکر مهم تلقی می‌شود، شما را برای نزدیک شدن به متون اصلی آن متفکر بزرگ آماده می‌کند. تأکید این کتاب‌ها بر شرح‌های دقیقی است که به‌روشنی نگاشته شده‌اند و به دانش تخصصی نیاز ندارند. این مجموعه، با اینکه بر افراد خاصی متمرکز است، بر این تأکید می‌کند که هیچ متفکر انتقادی‌ای در خلأ زندگی نمی‌کند، بلکه از دل تاریخ فکری، فرهنگی و اجتماعی گسترده‌تری سر بر می‌آورد. در آخر، این کتاب‌ها مانند پلی میان شما و متون اصلی آن متفکر عمل می‌کنند: آنها جانشین متن‌های آن متفکر نیستند، بلکه نوشته‌های او را تکمیل می‌کنند.

این کتاب‌ها به چند دلیل ضرورت دارند. فرانک کرمود^۱، منتقد ادبی، در زندگی‌نامه خود به سال ۱۹۹۷، تحت عنوان نامگذاری نشده^۲، درباره برهه‌ای از دهه ۱۹۶۰ چنین نوشت:

1. *Routledge Critical Thinkers*
2. Frank Kermode
3. *Not Entitled*

جوانان تمام شب با هم بر چمنزار زیبای تابستانی دراز می‌کشند، خستگی کار روزانه را از تن به در می‌کنند و به دسته نوازندگان موسیقی بالی گوش می‌سپارند. زیر روانداها یا کیسه‌های خوابشان در خواب و بیداری از مرشدان زمانه حرف می‌زنند ... سخنانی که تکرار می‌کنند عمدتاً از شنیده‌های آنهاست. به همین دلیل، هنگام ناهار پیشنهادی دادم که تا حدی فی‌البداهه بود؛ پیشنهاد تهیه مجموعه‌ای از کتاب‌های کوتاه و بسیار ارزان که معرفی قابل اعتماد و قابل فهمی از چنین اشخاصی به دست دهند.

هنوز هم به این «معرفی‌های قابل اعتماد و قابل فهم» نیاز است. اما این مجموعه از جهانی متفاوت با جهان دهه ۱۹۶۰ حکایت دارد. متفکران جدیدی ظهور کرده‌اند و با پیشرفت تحقیقات جدید، آوازه دیگر متفکران هم فزونی یا کاستی یافته است. روش‌شناسی‌های تازه و آرای چالش‌برانگیزی در گستره هنر و علوم انسانی رواج یافته‌اند. مطالعه ادبیات دیگر صرفاً مطالعه و ارزیابی شعرها، رمان‌ها و نمایش‌نامه‌ها نیست - اگر اصلاً چنین بوده باشد. ادبیات، در کنار اینها، به مطالعه ایده‌ها، مسائل و دشواری‌هایی می‌پردازد که در هر متن ادبی و تفسیر آن به وجود می‌آیند. موضوعات هنرها و دیگر علوم انسانی نیز به همین ترتیب تغییر یافته‌اند.

همراه با این تغییرات، مسائل تازه‌ای نیز سر بر آورده‌اند. اغلب اوقات آرا و مباحثی که در پس این تغییرات همه‌جانبه در علوم انسانی قرار دارند، بدون ارجاع به زمینه‌های گسترده‌تر یا به منزله نظریه‌هایی عرضه شده‌اند که می‌توانید آنها را به‌سادگی به متونی که می‌خوانید «بیفزایید». یقیناً، برگزیدن مجموعه‌ای از آرا یا استفاده از نظری که به کار می‌آید بی‌اشکال است - درواقع برخی متفکران گفته‌اند تمام کاری که می‌توانیم انجام دهیم همین است. اما این موضوع گاهی فراموش می‌شود که هر رأی تازه‌ای برآمده از بافتار و تحول اندیشه کسی است و مطالعه دامنه و زمینه آرا و نظرات افراد اهمیت شایانی دارد. مجموعه متفکران انتقادی راتلج، در تقابل با نظریه‌های «شناور در فضا»، متفکران بزرگ و آرای آنها را درست در زمینه و بسترشان قرار می‌دهد.

به علاوه، این کتاب‌ها نشان‌دهنده نیاز به بازگشت به متون و آرای خود متفکران هستند. هر تفسیری از یک ایده، حتی آن تفسیری که به نظر می‌رسد از همه تفاسیر دیگر بی‌غرض‌تر است، «پیچ‌وتاب» خود را، به‌طور تلویحی یا آشکار، ایجاد می‌کند. قناعت کردن به خواندن کتاب‌هایی درباره یک متفکر، به جای متون خود آن متفکر، محروم ساختن خود از بخت شکل دادن به نظرات خویش است. گاهی چیزی که باعث می‌شود ره یافتن به کار متفکری مهم دشوار به نظر برسد، بیش از اینکه سبک یا محتوای آن کار باشد، این احساس است که نمی‌دانیم از کجا باید شروع کنیم. هدف این کتاب‌ها آن است که با فراهم آوردن دورنمایی قابل‌دسترس از آرا و آثار این متفکران و با هدایت مطالعات آینده شما، که با متون خود آن متفکر آغاز می‌شوند، «گشاینده راهی» برای شما باشند. به تعبیر استعاری لودویگ ویتگنشتاین فیلسوف (۱۸۸۹-۱۹۵۱)، این کتاب‌ها نردبان‌هایی هستند که پس از اینکه به مرحله بعد رسیدید، باید آنها را دور بیندازید. پس آنها نه فقط شما را آماده ره یافتن به نظرات تازه می‌سازند، بلکه از طریق ارجاع دادن شما به متون خود متفکر، توان شما را نیز افزایش می‌دهند، و به شما جرئت می‌دهند آرای آگاهانه خود را بسط دهید.

در آخر، ضرورت وجود این کتاب‌ها در این است که همراه با تغییر نیازهای فکری، نظام‌های آموزشی سرتاسر جهان - بسترهایی که کتاب‌های مقدماتی معمولاً درون آنها خوانده می‌شوند - نیز به شکل ریشه‌ای تغییر کرده‌اند. چیزی که برای نظام آموزش عالی اقلیت در دهه ۱۹۶۰ مناسب بود، برای نظام‌های آموزشی بزرگ‌تر، گسترده‌تر، متنوع‌تر و با تکنولوژی پیچیده‌تر در قرن بیستم مناسب نیست. این تغییرات علاوه بر کتاب‌های مقدماتی تازه و روزآمد، روش‌های جدید ارائه را نیز اقتضا می‌کنند. ابعاد ارائه مطالب در مجموعه متفکران/انتقادی راتلج با در نظر داشتن دانشجویان امروز شکل گرفته است.

کتاب‌های این مجموعه ساختاری مشابه دارند. این کتاب‌ها با بخشی آغاز می‌شوند که دورنمایی از زندگی و نظرات هر متفکر را به دست می‌دهد و تشریح می‌کند که آن متفکر از چه رو مهم است. بخش اصلی هر کتاب را بحثی شکل می‌دهد در باب آرای اساسی آن متفکر، زمینه و بستر شکل‌گیری آن آرا، تحولشان و

تلقی خوانندگان از آنها. هر کتاب با نظری به تأثیر متفکر مورد بحث پایان می‌یابد که چکیده‌ای است از اینکه دیگران به چه ترتیب اندیشه‌های آن متفکر را ادامه و بسط داده‌اند. علاوه بر این، هر کتاب در پایان بخشی مفصل دارد که کتاب‌هایی را برای مطالعه بعدی پیشنهاد و بررسی می‌کند. این بخش «اضافی» نیست، بلکه بخش جدایی‌ناپذیر هر مجلد است. در قسمت اول این بخش، توصیفی کوتاه از آثار مهم آن متفکر، و به دنبال آن اطلاعاتی درباره کارآمدترین آثار نقادانه و، در برخی موارد، وبسایت‌های مرتبط با آثار او را خواهید یافت. این بخش راهنمای مطالعات شماست و این امکان را برایتان فراهم می‌کند که به دنبال علایق خودتان بروید و طرح‌های خودتان را بسط دهید. ارجاعات تمامی کتاب‌ها طبق نظام هاروارد تنظیم شده است (مؤلف و تاریخ چاپ اثر در متن آمده‌اند و شما می‌توانید جزئیات کامل را در بخش کتاب‌شناسی در انتهای هر کتاب بیابید). این نحوه ارجاع حجم زیادی از اطلاعات را در فضایی بسیار محدود فراهم می‌آورد. در این کتاب‌ها، عبارات فنی نیز شرح داده شده‌اند و در هر فصل کادرهایی به توصیف جزئیات رویدادها و نظرات، جدا از تأکید اصلی خود بحث، اختصاص یافته‌اند. همچنین، از این کادرها گه‌گاه برای برجسته ساختن تعریف عباراتی استفاده می‌شود که به دفعات در آثار آن متفکر به کار رفته یا معرفی شده‌اند. به این ترتیب، این کادرها حکم نوعی حاشیه‌نویسی را دارند که هنگام ورق زدن کتاب به راحتی تشخیص داده می‌شوند.

متفکران این مجموعه به سه دلیل «انتقادی» نام گرفته‌اند. نخست اینکه آنها در پرتو موضوعاتی بررسی شده‌اند که متضمن نقدند؛ در وهله اول، مطالعات ادبی یا مطالعات زبان انگلیسی و مطالعات فرهنگی، و همین‌طور رشته‌های دیگری که به نقد کتاب‌ها، اندیشه‌ها، نظریه‌ها و فرض‌های آزموده‌نشده تکیه دارند. دوم اینکه، کار آنها نوعی «جعبه‌ابزار» برای مطالعه و اندیشیدن نقادانه و آگاهانه خود شما فراهم می‌کند؛ امری که خود شما را نیز انتقادی خواهد ساخت. در آخر اینکه، این افراد اساساً متفکران مهمی‌اند: آنها با آرا و پرسش‌هایی سروکار دارند که می‌توانند فهم عرفی از جهان، متن‌ها و هر چیزی را که مسلم فرض می‌کنیم زیرورو کنند، و برای ما فهمی عمیق‌تر از آنچه پیش‌تر می‌دانستیم، و افکاری جدید فراهم آورند.

هیچ مقدمه‌ای نمی‌تواند همه چیز را به شما بگوید. با این حال، این مجموعه امید دارد با به دست دادن راهی به درون تفکر انتقادی، سرآغازی باشد برای اینکه شما را درگیر فعالیتی کند که مولد، سازنده و به‌طور بالقوه دگرگون‌کننده زندگی است.

پل ریکور

پل ریکور یکی از مهم‌ترین متفکران انتقادی است که در قرن بیستم ظهور کرده‌اند. «نظریه خوانش» یا هرمنوتیک بی‌نظیر او مرزهای خوانش آثار ادبی را فوسنگ‌ها پشت سر می‌گذارد تا به شکل نظریه‌ای برای خوانش «زندگی» درآید. در نتیجه این امر، آثاری چون *فلسفه اراده*^۱، *قاعده استعاره*^۲، *زمان و روایت*^۳ و *خویش‌نمایی همچون دیگری*^۴ برگستره عظیمی از رشته‌های گوناگون، از نقد ادبی و فلسفه گرفته تا دین، تاریخ، مطالعات حقوقی و سیاست، اثر گذاشته‌اند.

کارل سیمز، در این شرح جذاب، اثرگذارترین اندیشه‌های ریکور را می‌کاود و بر مفاهیمی چون خیر و شر، روان‌کاوی، هرمنوتیک، استعاره، روایت، اخلاق، سیاست و عدالت انگشت می‌گذارد. او این اندیشه‌ها را به دقت در زمینه و بسترشان قرار می‌دهد، بر تأثیر مستمر آنها درنگ می‌کند، و در این مسیر، گرایش‌های مهم اندیشه معاصر را معرفی می‌کند. مؤلف در سرتاسر این کتاب ما را برای خوانش خودمان از آثار ریکور آماده می‌سازد و حاصل کارش کتابی است راهنما که آثار اصلی ریکور را به نحو مبسوط شرح می‌دهد.

پل ریکور کتابی است به نحو دلپذیری روشن و به نحو چشمگیری جامع، و راهنمایی است بی‌بدیل برای نظریه‌پردازی بی‌بدیل.

1. *Philosophy of the Will*
3. *Time and Narrative*

2. *The Rule of Metaphor*
4. *Oneself as Another*

کارل سیمز مدیر برنامه مشترک زبان انگلیسی/فلسفه در دانشگاه لیورپول و
استاد زبان و ادبیات انگلیسی است. او ویراستار کتاب‌های *اخلاق و سوژه*^۱ (۱۹۹۷)،
زبان و سوژه^۲ (۱۹۹۷) و *ترجمه متون حساس*^۳ (۱۹۹۷) است.

1. *Ethics and Subject*

2. *Language and Subject*

3. *Translating Sensitive Texts*

چرا ریکور؟

پل ریکور احتمالاً جامع‌الاطراف‌ترین متفکر زنده در جهان امروز است.^۱ هرچند او را فیلسوف می‌خوانند، کارش مباحث دین و تفسیر کتاب مقدس، تاریخ، نقد ادبی، روان‌کاوی، مطالعات حقوقی و سیاست را نیز در بر می‌گیرد. و علاوه بر این، برای جامعه‌شناسی، روان‌شناسی و زبان‌شناسی نیز واجد دلالت است. با این حال، و به‌رغم این تنوع موضوعات، اندیشه او واجد نوعی پیوستگی پنهان است. نوشته‌های او همیشه خبر از قصدی پنهان می‌دهند که بنا است از آنها آثاری خوب بسازد، نه فقط به این معنی که باید با کیفیت باشند (کار ریکور، به‌رغم تعداد زیاد کتاب‌های او، همیشه نشان از تحقیقات و ارجاعات دقیق دارد)، بلکه به این معنی که این آثار باید از نظر اخلاقی نیز خوب باشند. ریکور، فارغ از اینکه موضوع کارش چیست، همیشه از ارزش‌های برآمده از باور دینی و از عدالت اجتماعی دفاع می‌کند. به همین دلایل، مسلماً معتبرترین فیلسوف زنده جهان است، اما باب روزترین نیست. آثار ریکور، که به سبکی حساب‌شده و باحوصله (برخی آنها را مطول می‌دانند) نوشته شده‌اند، در گفتمان دانشگاهی به دنبال چیزی هستند که او برای جامعه نیز آرزو می‌کند - و آن همکاری است. بنابراین، او متفکری سنت‌شکن از سنخ دیگر متفکران فرانسوی، از قبیل ژاک دریدا و ژان بودریار، نیست، و، در عوض، به‌طور مداوم تلاش می‌کند میان سنت‌های فلسفی پل بزند. او به‌جای اینکه تفاوت اندیشه خودش و دیگران را فریاد بزند، به‌آرامی،

۱. ریکور در زمان انتشار این کتاب (۲۰۰۳) زنده بود. او در سال ۲۰۰۵ درگذشت. - م.

شباهت‌های اندیشه خود را با اندیشه دیگران مطرح می‌کند. طی طریق او فروتنانه است؛ امری که می‌تواند این احساس را ایجاد کند که کار ریکور اقتباس از آثار کسانی است که آثارشان را مطالعه می‌کند. اما بررسی دقیق‌تر نشان می‌دهد او متفکری اصیل است، و اصالت او در مبنا قرار دادن تفکر دیگران، و پیوسته افزودن چیزی بیشتر به اندیشه‌های دیگران است، نه اتخاذ موضعی در مخالفت با آنها.

ریکور نه فیلسوف شبهه که فیلسوف ایمان است. منظور فقط این نیست که او به معنای دینی کلمه فردی مؤمن است. منظورمان این هم هست که او، به تبع ایمان دینی‌اش، به متافیزیک یا سنت تفکر نیز ایمان دارد. ایمان او خصوصاً به زبان یا گفتمانی است که تفکر در آن بیان می‌شود. او رسالت خود را آشکار کردن قصدهای پنهان در پس آثار مکتوب می‌داند، البته نه به این منظور که این آثار را فریبنده جلوه دهد. آثار مکتوب مانند پیشگوی معبد دلفی‌اند؛ می‌توانند معنایشان را از ما پنهان کنند، اما دروغ نمی‌گویند. این ایمان به گفتمان انسانی در نظریه خوانش یا هرمنوتیک ریکور بیان شده است؛ موضوعی که در فصل ۲ شرح داده می‌شود. فرض هرمنوتیک این است که آثار مکتوب مسیر رسیدن به فهم معنای زندگی‌اند. این امر به نوبه خود معنا دار بودن زندگی را پیش فرض می‌گیرد، اما نزد ریکور، این دوری است مقبول (او آن را «دور هرمنوتیکی» می‌خواند): آثار مکتوب از آن رو معنا دارند که زندگی را بازتاب می‌دهند و زندگی معنای خود را به واسطه قابلیتش برای بازنمایی شدن در آثار مکتوب به دست می‌آورد. فلسفه ریکور، هم‌زمان، فلسفه زندگی و فلسفه خوانش است. همین موضوع است که به فلسفه او امکان می‌دهد اطلاق‌پذیری جهان‌شمول داشته باشد: در هر رشته‌ای که مشغول کار باشیم، اعم از تاریخ، روان‌کاوی، نقد ادبی یا هر رشته دیگر، آن رشته به واسطه متون بر ساخته شده است، و هر متنی به شیوه‌های مختلف معنای حقیقی خود را پنهان می‌سازد؛ معنایی که به دست هرمنوتیک آشکار می‌شود - معنای زندگی. با بسط این موضوع، می‌توان گفت که خود زندگی را هم می‌توان «خواند» یا تفسیر کرد، و خود آن تفسیر آشکار می‌کند که زندگی نوعی روایت است. به نظر ریکور، هدف اخلاقی ما این است که کاری کنیم داستان زندگی‌مان داستان خوبی بشود.

زندگی ریکور

پل ریکور به سال ۱۹۱۳ در ولانس^۱، در جنوب شهر لیون^۲ فرانسه، متولد شد (Regan 1996: 4). او در سال پایانی دبیرستان، سال تحصیلی ۱۹۲۹-۱۹۳۰، به فلسفه علاقه‌مند شد (Ricoeur 1995a: 3). پس از آن، دو سال (۱۹۳۱-۱۹۳۳) را در دانشگاه محلی^۳ رن، دانشگاهی که باب روز نبود، گذراند و خود را برای امتحان ورودی دانشسرای معتبر اکول نورمال سوپریور^۴ در پاریس آماده کرد. او در زبان‌های لاتین و یونانی دانشجوی درخشانی بود، اما در بخش فلسفه امتحان ورودی نمره لازم را کسب نکرد. به این علت، یک سال دیگر در دانشگاه رن ماند، و درجه کارشناسی ارشد در فلسفه گرفت. پایان‌نامه او درباره «مسئله خدا» بود. در این زمان، ریکور به رابطه «فلسفه و ایمان به کتاب مقدس» (Ricoeur 1995a: 6) علاقه پیدا کرد؛ علاقه‌ای که تا به امروز بر کار او اثرگذار بوده است.

ریکور بین سال‌های ۱۹۳۴-۱۹۳۵، یک سال تحصیلی را در سوربن گذراند و در آنجا با قهرمان خود در عرصه تفکر، فیلسوف مسیحی، گابریل مارسل (۱۸۸۹-۱۹۷۳)، که به سبب ابداع اصطلاح «اگزیستانسیالیسم» مشهور شده بود، ملاقات کرد. ریکور در سال ۱۹۳۵، از میان سیصد داوطلب آزمون اگره‌گاسیون^۵، آزمونی که بهترین دانشجویان هر سال را نامزد تدریس می‌کند، مقام دوم را کسب کرد و، به دنبال آن، از سال ۱۹۳۵ تا ۱۹۴۰ به تدریس در چند دانشگاه محلی گمارده شد. در همین زمان بود که با انتشار جستارهایی در باب سوسیالیسم مسیحی و صلح‌طلبی، برای نخستین بار در مقام مؤلف آوازه یافت.

او در سال ۱۹۴۰ (هنگام جنگ جهانی دوم)، به خدمت نظامی فراخوانده شد و، به‌رغم صلح‌طلبی، به دلیل شجاعت در نبرد مدال گرفت. اما طولی نکشید که اسیر شد و پنج سالی را در یک اردوگاه جنگی در شرق آلمان گذراند. در آنجا به برپایی «دانشگاه اردوگاه اسرا» که به شکلی غیررسمی اداره می‌شد کمک کرد. در این دانشگاه گروهی از زندانیان برای یکدیگر درس‌گفتارهایی ارائه می‌دادند و در امر پژوهش مشارکت می‌کردند. دسترسی به کتاب‌هایی غیر از کتاب‌های آلمانی

1. Valence

2. Lyon

3. Rennes

4. École Normal Supérieure

5. agrégation

دشوار بود، و این گونه بود که ریکور کارهای فیلسوف آلمانی، ادموند هوسرل (۱۸۵۹-۱۹۳۸)، را خواند و مشهورترین کتاب هوسرل، *ایده‌ها* (۱۹۱۳)، را به زبان فرانسه ترجمه کرد. ریکور به‌رغم اوضاع دشوار و هولناک اردوگاه (که شامل این هم بود که در آنجا به‌ندرت کاغذ در دسترس قرار می‌گرفت) کتابی را دربارهٔ فیلسوف اگزیستانسیالیست مسیحی آلمانی، کارل یاسپرس (۱۸۸۳-۱۹۵۹)، آغاز کرد. او این کتاب و مطالعه‌ای تطبیقی دربارهٔ یاسپرس و مارسل را با همکاری میکل دوفرن، که با او در یک بند به سر می‌برد، به رشتهٔ تحریر درآورد. هوسرل، یاسپرس و مارسل سه فیلسوفی بودند که بیشترین تأثیر را در دههٔ ۱۹۵۰ بر کار ریکور گذاشتند.

در سال ۱۹۵۰، ریکور دکترای خود را بر مبنای ترجمه‌اش از کتاب هوسرل و با تأیید بخش نخست کتاب خودش، *فلسفهٔ اراده*، تحت عنوان *اختیاری و غیراختیاری*^۱، دریافت کرد. ریکور سال‌های ۱۹۴۵-۱۹۴۸ را در لو شامبون و سال‌های ۱۹۴۸-۱۹۵۵ را در استراسبورگ تدریس کرد. در سال ۱۹۵۶، کرسی فلسفهٔ عمومی در سوربن به او داده شد. در سال ۱۹۶۰، بخش دوم *فلسفهٔ اراده* او منتشر شد که خود شامل دو بخش بود؛ *انسان خطا پذیر*^۲ و *نمادپردازی شر*^۳. در همین زمان بود که ریکور به شناخته‌شده‌ترین فیلسوف فرانسه و چهره‌ای با پایگاه بین‌المللی تبدیل شد. همان‌طور که نویسندهٔ زندگی‌نامهٔ او می‌نویسد: «کلاس‌های او در سوربن از جمعیت پر شده بود و به‌ناچار بلندگوهای در حیات نصب کردند تا بقیهٔ حضار بتوانند درس‌های او را بشنوند. صدها دانشجو از او می‌خواستند راهنمایی رساله‌شان را بر عهده بگیرد» (Reagan 1996: 24). موفقیت او با انتشار کتاب بعدی‌اش، *فروید و فلسفه*^۴، در سال ۱۹۶۵ تثبیت شد.

در این مدت، ریکور جستارهای متعددی در نقد نظام دانشگاهی فرانسه به رشتهٔ تحریر درآورده بود. او در سال ۱۹۶۷ سوربن را ترک کرد تا سرپرستی دانشکدهٔ ادبیات را در دانشگاه جدید و «تجربی» نانتر^۵ به عهده بگیرد (نانتر نخستین دانشگاه فرانسه بود که به‌طور متمرکز طراحی شده بود و مقصود از

1. *The Voluntary and the Involuntary*

2. *Fallible Man*

3. *The Symbolism of Evil*

4. *Freud and Philosophy*

5. Nanterre

راه‌اندازی آن رقابت با دانشگاه‌های شبانه‌روزی و کالج‌های آمریکا و انگلیس بود). با این حال، تا سال ۱۹۶۹، گروه‌های چپ افراطی در بدنه دانشجویی نانتز غالب شدند؛ گروه‌هایی که با اعتراض به جنبه‌های گوناگون «بورژوازی» جامعه فرانسه، نظام آموزشی و مدیریت دانشگاه نانتز، سلسله تظاهرات و تجمعاتی برپا می‌کردند. سرانجام، ریکور مجبور شد برای «بازگرداندن وضعیت عادی» به دانشکده و اعاده کنترل آن به مسئولان از پلیس کمک بخواند. سرانجام شورشی تمام‌عیار در گرفت که در آن چندصد پلیس و دانشجو با یکدیگر درگیر شدند و چند میلیون فرانک خسارت به بار آمد. هرچند ریکور در این موضوع بی‌تقصیر بود، شهرت او و روابطش با دولت فرانسه مخدوش شد. به دنبال آن، در سال ۱۹۷۰ استعفا داد و به تبعیدی خودخواسته به بلژیک (لوون)، آمریکا (شیکاگو) و کانادا (تورنتو) رفت. او در سال ۱۹۷۳ به نانتز بازگشت و از آن پس، هر سال فقط چند ماه را در آنجا می‌گذراند.

ریکور در دهه ۱۹۷۰ قاعده استعاره (۱۹۷۵) را منتشر کرد و جستارهای متعددی به چاپ رساند که بعدتر در کتاب‌های هرمنوتیک و علوم انسانی^۱ (۱۹۸۱) و از متن تا عمل^۲ (۱۹۸۶) گردآوری شدند. در این دوران، ترجمه انگلیسی آثار ریکور بیش از متن فرانسه آنها به چاپ می‌رسید، و همچنان که شهرت او در خارج از فرانسه افزایش می‌یافت، در سرزمین خود او از آوازه‌اش کاسته می‌شد. او در سال ۱۹۸۰، در سن ۶۷ سالگی، از نانتز بازنشسته شد. مشخصه عمر طولانی و استثنایی ریکور این است که بسیاری از آثاری که او را به آنها می‌شناسند پس از این تاریخ به رشته تحریر درآمده‌اند.

ریکور در اوایل دهه ۱۹۸۰ کتاب سه‌جلدی زمان و روایت را منتشر ساخت که به شهرت یافتن دوباره او در فرانسه منجر شد، و، به دنبال آن، یکی از مهم‌ترین کتاب‌های او، خویش‌نمون همچون دیگری (۱۹۹۰)، انتشار یافت. در نهایت، ریکور در سال ۱۹۹۱ از مقام خود در دانشگاه شیکاگو کناره‌گیری کرد و در همان سال جایزه فلسفه را از آکادمی فرانسه دریافت کرد. ریکور پس از آن به ارائه

1. *Hermeneutics and the Human Sciences*

2. *From Text to Action*

درس‌گفتارها و نگارش کتاب‌های متعدد در باب فلسفه سیاسی و نظریه‌های عدالت، از جمله کتاب کوتاه *عادلانه*^۱ (۱۹۹۵)، ادامه داده است.

این کتاب

بخش «اندیشه‌های اساسی» این کتاب اندیشه‌های ریکور را حدوداً به همان ترتیبی ارائه می‌کند که او آنها را بسط داده است. چنان‌که پیش از این دیدیم، اندیشه‌ای که شاید ریکور بیش از همه به آن شهرت یافته «هرمنوتیک» یا نظریه تفسیر است. بنابراین، تأثیر او بر نظریه ادبی و نقد تأثیری مستقیم بوده است، نه تأثیری به واسطه آثار شاگردان او، چنان‌که در مورد دیگر فیلسوفان و نظریه‌پردازان فرانسوی هم‌نسل ریکور شاهد بوده‌ایم. از این گذشته، ریکور یکی از معدود فیلسوفان (و نه یکی از منتقدان و نظریه‌پردازان ادبی) است که به‌طور پیوسته ادبیات، یا زبان ادبی، را موضوع مطالعه خود قرار داده است. *زمان و روایت* او هم در نظریه ارتباط روایت و زندگی سهم می‌شود، و هم مجموعه‌ای است از کارهایی در نقد برخی متون روایی، و از این رو، نمونه‌ای است از اینکه چگونه می‌توان الگوی هرمنوتیکی نقد ادبی را به کار گرفت. *قاعده/استعاره* او هم سهمی اساسی در نظریه استعاره دارد و هم سرشار از مثال‌های ادبی است. همچنین، از نظر وقوفش به این مسئله که چون فهم ما از جهان به واسطه استعاره مفصل‌بندی می‌شود، و استعاره اساساً پدیداری ادبی است، ادبیات در آشنا کردن ما با اینکه انسان‌ها چگونه زندگی می‌کنند نقشی بنیادین دارد، راهگشای *زمان و روایت* است. حتی *نمادپردازی* شر، اثری که به دوره نخست کار ریکور تعلق دارد، از این نظر که اساطیر را مضمون اصلی خود قرار می‌دهد، با مسائل خود به شکل متن‌بنیاد مواجه می‌شود و، علاوه بر این، نه فقط نظریه‌ای در باب نمادها به دست می‌دهد، بلکه نشان می‌دهد نمادها چگونه خود را در کار خوانش متون به دست تفسیر می‌سپارند.

ریکور به گروهی از متفکران تعلق دارد که خودش آنها را «وراثت‌یکی»^۲ می‌خواند؛ به این معنی که تفکر او انباشنده است. در دوره کاری بسیار طولانی او از

1. *The Just*

2. *epigenetic*

دهه ۱۹۴۰ تا امروز، در دل آثارش نوعی تداوم وجود داشته است. از این رو، هریک از اندیشه‌های او، گسترش اندیشه‌های قبلی اوست، نه نفی آنها. به همین دلیل است که هر فصل از کتاب پیش رویتان نه فقط به تفکر ریکور در زمانی خاص، که به تداوم آرای قبلی او در آن تفکر ارجاع می‌دهد. شما می‌توانید مطالعه کتاب را از فصلی شروع کنید که آن را در شرح حیطه خاصی از تفکر ریکور که با آن سروکار دارید مفید می‌یابید. یا فصل‌های کتاب را به ترتیب بخوانید تا انباشت گام به گام اندیشه‌های او را دریابید. در هر حال، هدف این کتاب به دست دادن گزارشی فراگیر از اندیشه‌های ریکور نیست، بلکه فراهم آوردن راهی است برای خوانش متون خود ریکور. از این رو، بخش «مطالعه بیشتر» در پایان کتاب با فراهم کردن اطلاعاتی درباره آثار خود ریکور آغاز می‌شود؛ برخی متون جنبی نیز، نظر به مفید بودنشان در کمک به مطالعه متون اصلی، در این بخش گنجانده شده‌اند.